

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/111/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1222200528
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1222200528.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. Y., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka - Z. X. J., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bydlisko X. 6, U., zastúpená VŘBA & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Sliezska 9, Bratislava, IČO: 35 918 225, a otec - W. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bydlisko D. XXX, D. - R. II, o návrhu navrhovateľky : starej matky P. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bydlisko D. XXX, D. - R. II, v konaní o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II, zo dňa 11.02.2022, č.k. 59P/13/2022-37, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bratislava II, uznesením, zo dňa 11.02.2022, č.k. 59P/13/2022-37, zamietol návrh starej matky (ďalej len navrhovateľka) na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala upraviť styk s maloletým AD. nar. XX.XX.XXXX, jej vnukom, každú párnú sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod. v mieste jej bydliska v D., a uloženia povinnosti matke jej maloletého odovzdať pred bránou do dvora jej rodinného domu a zabezpečiť jej telefonický kontakt s maloletým každý týždeň v pondelok a štvrtok o 18.00 hod. po dobu 15 minút.

2. Súd prvej inštancie návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle 325 ods.1 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), s poukazom na § 328 ods. 1 CSP, v spojení s § 2 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) zamietol, dospejúc k jeho nedôvodnosti. Vysvetlil účel inštitútu neodkladného opatrenia a zdôraznil, že neodkladné opatrenie je dôvodné nariadiť v prípade osvedčenia, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, čo v danom prípade splnené nebolo. Uviedol, že po vykonaní komplexného dokazovania rozhodne v merite veci v konaní vedenom pod sp.zn. 27P/188/2021. Dôvodil, že nezodpovedné správanie rodičov pri riešení vzájomných rodičovských konfliktov spojených so zmenou úpravy styku otca s maloletým má na maloletého negatívny vplyv, je opakovane vystavovaný stresovým situáciám, v dôsledku čoho aktuálne odmieta kontakt s otcom, čo má taktiež vplyv aj na jeho vzťah s navrhovateľkou. Uviedol, že v prvom rade je potrebné, aby sa maloletý čo najskôr stabilizoval a to najmä za pomoci zainteresovaných odborníkov, upokojilo sa jeho prežívanie vo vzťahoch s najbližšími a vyriešila sa otázka jeho stretávania sa s otcom. Poukázal na vyjadrenie maloletého obsiahnuté v aktuálnom znaleckom posudku č.51/2021 znalca Mgr. Martina Balka, vyhotovenom v súvislosti so sporom rodičov v konaní sp.zn. 59P/32/2022. Súd prvej inštancie uviedol, že v tomto štádiu konania sp.zn. 59P/32/2022 a v procese riešenia rodičovského konfliktu a sanácie vzťahu otca a maloletého, je ďalšie vystavovanie maloletého stresovým situáciám pri súčasnom nastavení vzájomných vzťahov v rodine, v rozpore s jeho záujmom. Mal za to, že navrhovateľke nič nebráni osloviť zainteresovaných odborníkov z Centra pre

rodinu a deti TENENET, poradiť sa s nimi o možnostiach kontaktu s maloletým, keďže nesporne maloletý má právo aj na rozvoj vzťahov s blízkymi osobami. Poukázal na priebeh konania sp.zn. 59P/32/2020 vo veci samej o zmene úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletému a v ňom vykonávané dokazovanie. Vec právne posúdil podľa § 2 CMP, § 324 ods.1, § 325 ods.1, § 329 ods.1, CSP. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti uzneseniu podala odvolanie navrhovateľka, navrhujúc odvolaciemu súdu napadnuté uznesenie zmeniť a vyhovieť jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Uviedla, že jej syn je otcom maloletého a jeho styk s maloletým je upravený rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, sp.zn. 59P/168/2016-104, zo dňa 14.06.2017, v rámci realizácie ktorého sa mohla s vnukom stretávať a vnuk v jej domácnosti so svojim otcom trávil veľa času. Matka však od decembra 2020 styk otca s maloletým neumožňuje, čím došlo k zamedzeniu aj jej kontaktu s maloletým. Poukázala na uznesenie Okresného súdu Bratislava II č.k. 59P/64/2021 zo dňa 06.08.2021, ktorým súd dočasne stretnutia otca s maloletým zabezpečil prostredníctvom OZ Tenenet n.o., čo vôbec neprebíha a maloletý je výlučne pod matkiným vplyvom a s ich rodinou nie je v žiadnom kontakte. Uviedla, že terapia v tomto zariadení neprináša efekt a neustále dochádza k škodám na psychike maloletého a jeho citovému odcudzeniu tak s otcom ako aj s ňou, preto je úprava jej styku s maloletým neodkladným opatrením dôvodná. Nesúhlasila s vyjadrením kolízneho opatrovníka a navrhla, že matka môže na stretnutiach zostať prítomná. Namietala, že súd ani nespomenul, prečo zároveň nevyhovel návrhu v časti uloženia povinnosti matke umožniť jej s vnukom aspoň telefonovať. Zdôraznila, že dňa 19.02.2022 uplynul uložený dočasný zákaz styku otcovi uznesením č.k. 59P/64/2021 zo dňa 06.08.2021 (počas ktorého sa mohol s maloletým stretávať iba v rámci výchovného opatrenia), avšak matka uvedený stav nerešpektuje. Zároveň dala do pozornosti znalecky posudok súdneho znalca Mgr. M. Balka, vo veci sp.zn 59P/32/2020, ktorý zistil vytesňovanie otca zo života maloletého matkou a nahrádzanie jeho rodičovskej role jej súčasným manželom.

4. Matka sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu stotožnila so skutkovým a právnym posúdením veci súdom prvej inštancie. Odvolanie navrhovateľky považovala za nedôvodné a navrhla uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť.

5. Otec a kolízny opatrovník písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľky nepodali.

6. V danom prípade je styk otca (syna navrhovateľky) s maloletým upravený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 14.06.2017 č.k. 59P/168/2016-104. Pred Okresným súdom Bratislava II aktuálne prebieha konanie vedené pod sp.zn. 59P/32/2020 vo veci samej o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností. Uznesením Okresného súdu Bratislava II zo dňa 23.06.2021 č.k. 59P/30/2021-21 bolo rodičom a maloletému uložené výchovné opatrenie, povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v Občianskom združení Tenenet o.z., každému v rozsahu 60 hodín, po dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, pričom uznesením zo dňa 06.08.2021 č.k. 59P/64/2021-33 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/382/2021-169 zo dňa 26.11.2021 bol neodkladným opatrením otcovi dočasne zakázaný styk s maloletým s výnimkou stretnutí v Občianskom združení Tenenet o.z., a výlučne na obdobie 6 mesiacov počas trvania výchovného opatrenia. Neodkladné opatrenie zaniklo uplynutím doby na ktorú bolo určené. Súd prvej inštancie v aktuálnom konaní sp. zn. 59P/32/2020 koná vo veci zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému.

7. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny záver. V odvolaní neboli uvedené žiadne nové skutkové okolnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa stotožnil tak s výkladom inštitútu neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie, ako aj s jeho aplikáciou v danej prejednávanej veci, majúci za to, že podmienky na dočasnú úpravu pomerov účastníkov v navrhovateľkou uplatnenom smere splnené neboli.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie dopĺňa, že neodkladné opatrenie má mať len dočasnú povahu a v konaní vo veciach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) má byť prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Základným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnosti súdnej úpravy pomerov účastníkov konania, resp. pomerov maloletého dieťaťa. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava jestvujúcich pomerov, ktoré, ako vyplýva zo samotného pojmu, neznesú ďalší odklad. Musí ísť teda o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k ťažko napravitelnému, resp. nezvratnému poškodeniu oprávnených záujmov maloletého dieťaťa a to aj bez vykonania potrebného dokazovania.

12. Odvolací súd pripomína, že dokazovanie má v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia povahu osvedčovania. To znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza.

13. V prvom rade odvolací súd upriamuje pozornosť na hmotnoprávnu stránku prejednáwanej veci. Tým, že predmetom konania je návrh starej matky maloletého na úpravu styku, je potrebné pri rozhodovaní vychádzať z ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ktorý jasne definuje dôvody pre úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami. Možnosť úpravy styku maloletého dieťaťa aj s blízkymi osobami, zákonodarca zakotvil v súlade s článkom 3 Dohovoru o právach dieťaťa, v ust. § 25 ods. 5 Zákona o rodine. Blízkou osobou podľa § 116 Občianskeho zákonníka je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Úpravu styku maloletých detí s tretími osobami nemožno považovať za automatickú, podmienenú iba preukázaním príbuzenského pomeru. Pri rozhodovaní o tom, či a za akých podmienok možno uložiť rodičom povinnosť strpieť, aby sa ich dieťa stýkalo s inou osobou, ktorá nežije s nimi v spoločnej domácnosti, ktorej dieťa nie je zverené do výchovy a ktorá nemá na styk s dieťaťom právny nárok, treba vychádzať aj z predpokladu, že ide o obmedzenie rodičovských práv a povinností rodičov, ktoré môže súd vysloviť len z dôvodov uvedených v § 38 Zákona o rodine. Právna úprava styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami plne rešpektuje ako prvoradé hľadisko záujem dieťaťa, akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným silné citové väzby, keď tieto osoby mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička a dieťa je na nich citovo naviazané a prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť stabilitu výchovného prostredia, jeho duševný a citový rozvoj. Súd zároveň musí vziať do úvahy okrem záujmu dieťaťa aj to, že podľa ust. § 30 ods. 1 Zákona o rodine majú rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa rodičia. Záujem dieťaťa však pri úprave styku s blízkymi osobami nie je jediným kritériom, keď druhou podstatnou podmienkou je, že tento styk vyžadujú pomery v rodine, pričom je potrebné zohľadňovať individuálne okolnosti konkrétnej rodiny. Súd je oprávnený o otázke stretávania sa dieťaťa s blízkymi osobami rozhodovať len vtedy, ak nie je možné upraviť túto problematiku dohodou s rodičmi. Čas, ktorý súd vymedzí blízkym osobám na stretávanie sa s dieťaťom, nemá zasahovať výlučne do času jedného z rodičov. Svojím rozhodnutím by mal súd rovnako odčleniť z času starostlivosti každého rodiča tak, aby pre žiadneho z rodičov nepredstavovalo stretávanie dieťaťa s blízkymi osobami obmedzenie jeho práv.

14. Odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom a odvolacími dôvodmi navrhovateľky, v zhode s názorom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že potreba dočasnej úpravy pomerov úpravou styku navrhovateľky s maloletým neodkladným opatrením preukázaná nebola. Odvolací súd súhlasí s navrhovateľkou v tom, že môže mať právny nárok na styk s maloletým, avšak pri splnení zákonom predpísaných podmienok a nie automaticky a bezvýhradne. Pre úpravu styku maloletého s navrhovateľkou neodkladným opatrením musia byť splnené vyššie uvedené zákonné hmotnoprávne podmienky a súčasne osvedčenie podmienok § 325 ods.1 CSP, t.j. existencia potreby bezodkladne upraviť pomery bez potrebného dokazovania. V každom prípade sa skúma ako prvoradé hľadisko

záujem maloletého. Navrhovateľka vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v celosti odkazuje iba na doposiaľ vydané súdne rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletého, ako aj priebeh aktuálneho konania o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, ako aj dôvody sporu rodičov maloletého a podľa nej neopodstatnené konanie matky, ktorá bráni jej synovi, otcovi maloletého, v styku s maloletým. Avšak v návrhu neuvádza a neosvedčuje podstatné skutkové okolnosti, ktoré by nasvedčovali, že sama prejavuje záujem stretávať sa s maloletým, napr. sa snaží s matkou dohodnúť na návšteve maloletého, avšak matka jej ani v obmedzenej miere kontakt či už osobný alebo telefonický s maloletým neumožňuje. Rovnako navrhovateľka nielenže neosvedčila, ale ani neuviedla dôvody, pre ktoré by matke neodkladným opatrením mala byť uložená povinnosť obmedzujúca ju súčasne vo výkone rodičovských práv a povinností, zabezpečením styku maloletého s navrhovateľkou v mieste jej bydliska v D. počas dvoch víkendov v mesiaci. Návrh navrhovateľky, ktorým sa domáha úpravy styku s maloletým každú párnú sobotu (zrejme ide o sobotu v každom párom kalendárnom týždni) a uloženia povinnosti matke zabezpečiť prítomnosť maloletého počas styku v mieste jej bydliska v D., ako aj telefonický kontakt s maloletým, t.j. rozsah navrhovaného styku a spôsob jeho výkonu, bez vykonania potrebného dokazovania prekračuje rámec neodkladného opatrenia. Navrhovateľkou tvrdené okolnosti, ktoré sa predovšetkým týkajú rodičovského sporu otca a matky a styku otca s maloletým, nepreukazujú ohrozenie práv maloletého a ani potrebu jeho ochrany neodkladným opatrením v zmysle jej návrhu, keď kontakt s maloletým môže mať po dohode s matkou, pričom takúto svoju iniciatívu neosvedčila. Odvolací súd vyjadruje názor, že obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností rodičov v rozsahu úpravy styku maloletého s navrhovateľkou je možné vyhodnotiť a posúdiť v kontexte so záujmom maloletého na takejto úprave len po vykonaní dokazovania a zvážení všetkých právne relevantných skutočností.

15. Súd prvej inštancie v danej veci rozhodol v súlade s príslušnými ustanoveniami upravujúcimi inštitút neodkladného opatrenia, ktoré správne na danú vec aplikoval, preto odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).